

ööd tulid kõik sel ajal Peterburis asetpidavad Keisri-  
loea liikmed talve-palee\*) weile kirikusse palwele  
koko, ja peaaegu sel samal ajal läksid mõningad  
linna inimestest, — sureja Keisri lihtalamad, kes  
praegu Tema raskest haigusest kuulda olid saanud,  
— üht Raasani kiriku preestri juure, palusid teda  
kiriku ukseid wallali teha, ja kaua, kaua, silmapisarail,  
palwetasid nemad selle auulise Altari teenriga üheskoos.

Aga Jõsanda tahtmine oli tema salwitud meest  
enda juure kutsuda. Se arst, seda õnnis Keiser ise-  
äraliku usundusega auustas, kantas õigel sel kaks  
lootust hoopis, ega mõinud kõrge haige elupäsimisele  
lühikest aega enam finnitada. Maenitsetud ja üht-  
lase põrrutatud temal ees seiswa kurwa kohuse-täit-  
mise suuruse läbi, — mis temale sel silmapilgul ke-  
dagi neist Keisri ustatamatest mõne kiireliku walu  
kanguse al, kirjutud sõnade läbi meeletuletas, —  
mõttis ta nõuaks surejale täit, terwet tüt awaldada.  
Süda litjus temal koko, kui ta wiimist lorda aland-  
liku, weile kirjutamise-lambri astus, mis sel puhul  
ühtlase selle poole maailma walitseja magades-pail  
oli. Aga misga jutu alustada? Kuda wiletsusetäit  
sõna wäljaütelda? — Kõl tundis tema Keisri hinge-  
kangust. Aga temal oli ka teadaw, kuda Keiser  
ennast kogonist häda-ohus ei arwand, surma kogonist  
weel ni ligilal ei uskunud, eht küll Tema kui krist-

\*) Talwe-palee nimetaks üht kina keiserlik lossi Neerwa jõe  
kaldal, kus Keiser, Peterburi linnas olles aset peab.

lane muret oli kannud, igal ajal surma wasta wal-  
mistatud olla. Arst soovis, et Keisri hinges mõte  
püha lauale minemisele iseenesest saaks ärkama. Jutu  
alustades hakkas ta rääkima, kuda Keisri pihi-isa\*),  
„üks hää wana tutaw“ tema wasta tulnud. „Jah,  
tema on üks biglane ja hää mees,“ ütles Keiser;  
„milal olete teie temaga tutawaks saanud?“ —  
„Se oli wäga tõsisel ajal meie kõigile,“ kostis arst,  
„kõrgeõnna Suurwürstina Aleksandra haigemoo-  
dil. Meie tuletasime meele seda aega eile Keiserina  
juures ja jutu läänmisest mõistn hõlpsalt mõista,  
„kui wäga kõrge praua soovib, et Teie Temale lubak-  
site pihi-isaga taewa Isalt Teile terwise parandust  
„paluda.“ Silmapilgul sai Keisrile nüüd täis tõsidus  
selgeks. Tema waatas terasse, selge silmaga arsti  
peale ja küsis siis: „Ütlege mulle, — pean ma siis  
„surema?“ wiimse sõnaga aga ealt natuke tõstes.  
Kaua ei olnud arstil mõimalik wastust anda. Wi-  
maks, wärisewa südamega, pisarate wastahoidmisest  
peaaegu lämmatud, ütles ta koleda sõna wälja. —  
Rahu paistis silmanäult, rahu oli Keisri hinges.  
Arst pidas Tema kät: mite üks soon ei largand,  
mite üht lööki ei käinud puls kärmemast. Esimest  
lorda haiguse algamisest saadik astus sel silmapilgul  
mõte ligiseiswa surma tunni peale Tema waimu  
ette, — ja juba läikis Tema selgest, rahulikust waat-

\*) Pihi-isa nimetab õigeusu inimeste seda keisku wanemad, kelle  
juures ta pihi ja armulaual käib. Keisri pihi-isa nimi oli Waschanow